

Inhimilliset hyveet

Kristuksen asettaminen kaikkien inhimillisten toimintojen huipulle on valtava tehtävä. Samoin oli kuitenkin 5000 ihmisen ruokkiminen viidellä leivällä ja kahdella kalalla. Apostolit pystyivät siihen, kun he kääntyivät Kristuksen puoleen. Tarjoamme tekstin uskon elämästä.

1.5.2008

Uutinen Johannes Kastajan kuolemasta vaikutti syvästi Herraan. Hän oli tullut vapauttamaan meidät

synnistä ja sen ihmisluontomme aiheuttamasta viasta. Hän halusi ottaa omakseen ihmisluontomme. Juuri siksi, että hän otti omakseen tämän luonnon - syntiä lukuun ottamatta - viimeisiin seuraamuksiinsa saakka, hän ei jäänyt välinpitämättömäksi tämän ihmissydämeen mahtuvan uuden pahuuden - ja tässä tapauksessa myös kevytkenkäisen typeryyden - edessä. Hän tunsu olonsa syvästi murtuneeksi ja koki tarpeen vetäytyä rauhalliseen paikkaan, jossa hän voisi rukoilla ja mietiskellä rauhassa. [1]

Kuitenkin noustuaan maihin hän näki suuren joukon ihmisiä ja täyttyi myötätunnosta heitä kohtaan [2]. Hän vietti loppupäivän huolehtien noista ihmisistä, heidän sieluistaan ja ruumiistaan: hän opetti heille monia asioita ja paransi sairaat. Herra ei aiheuttanut tilannetta, hänen tarkoituksensa oli toinen: hän aikoi

yksinkertaisesti mietiskellä ja levätä sekä saada apostolit tekemään samoin. Hänen papillinen sydämensä ei kuitenkaan antanut odottamattoman muista huolehtimisen tilaisuuden päästä livahtamaan käsistä, vaikka se vaatikin häntä ylittämään hyvin ymmärrettävän sieluntilan.

Kuten muissa tapauksissa, evankelistat eivät sano mitään siitä, mitä Jeesus Kristus saarnasi tuona päivänä. Heille riittää, että tuntisimme hänen avokätisyytensä esimerkin lisäksi tuon loppupäivän tapahtumista, jotka kätkevät sisäänsä tärkeitä opetuksia sille, joka haluaa elää sisäistä elämää ja välittää Herran tulen muille.

Suurisieluisuus

Kului joitain tunteja. Ihmiset seurasivat Mestaria, eikä hän lakannut opettamasta heitä. Opetuslapset alkoivat tulla

rauhattomiksi, kun he ajattelivat, mitä tapahtuisi, kun suuri väkijoukko tajuaisi, ettei tavoittaisi ajoissa ateriointipaikkaa. He kääntyivät Jeesuksen puoleen: tämä on syrjäinen paikka, ja on jo myöhä, lähetä ihmiset pois, jotta he menisivät ostamaan pikkukylistä itselleen ruokaa [3]. Näillä ihmisillä on tietty tarve, ja heille on annettava mahdollisuus sen tyydyttämiseen ennen kuin olisi liian myöhäistä. Herra vastasi heille yllättävällä tavalla: ei heidän tarvitse mennä, antakaa itse heille syötävää [4]. Heidän ongelmansa on myös teidän ongelmanne: kohdatkaa se itse.

Apostolit eivät todennäköisesti olleet kääntyneet Jeesuksen puoleen paetakseen vastuutaan tästä ongelmasta. Kyseessä oli yksinkertaisesti tehtävä, joka ylitti heidän kykynsä siinä määrin, että heillä ei olisi käynyt mielessäkään, että he voisivat ratkaista ongelman.

Toki he tunsivat myötätuntoa noita ihmisiä kohtaan, mutta mitä he sen lisäksi voisivat enää tehdä?

Tämän vuoksi Herran vastaus hämmensi heidät: "Me?" "Pitäisikö meidän antaa heille ruokaa?" "Mutta jos meille annetaan jopa kahdensadan päivän työstä tähän väkijoukkoon nähden naurettavan alhainen leipämäärä, mitä me voimme tehdä?" [5] Mestari ei kuitenkaan lopettanut, hän halusi, että he ottaisivat hämän ongelman harteilleen: kyllä te jotain voitte tehdä... Montako leipää teillä on? Menkää katsomaan. [6] Apostolit huomaavat, että ruokaa on riittämättömästi: "Meillä on vain viisi, ja kaksi kalaa".[7]. "Tuokaa ne minulle." [8]

Niiden apostolisen työn vuosien aikana, jotka seurasivat, apostolit ehkä ajattelivat usein sitä, mitä Jeesus Kristus oli opettanut heille

tuona päivänä: jos meillä vain on nämä välineet, niiden kanssa meidän on myös kohdattava ongelma; hyvät toiveet eivät riitä eikä myöskään pelkkä myötätunto väkijoukon edessä.

Kristityllekään ei riitä todeta, että tietty taistelun kohde tai apostolinen suunnitelma ylittää omat kyvyt. Meidän kristittyjen tulee pitää sydän suurena ja pää selvänä: meidän on mietittävä rauhassa, montako leipää meillä on, mitä voimme tehdä, ilman että murskaannumme siitä, mitä emme voi. Vaikka se vaikuttaisi riittämättömältä, meidän on asetettava Herran jalkojen juurelle se, mitä meillä on kädessämme.

Evankelistat kertovat meille, että Jeesus Kristus otti nuo ruokatarvikkeet, siunasi ne, mursi leivät ja antoi ne opetuslapsilleen, jotta he jakaisivat ne kansalle. Leipää riitti kaikille, ja sitä oli jopa

enemmän kuin tarvittiin - rippeitä jäi kaksitoista korillista, mikä oli enemmän kuin mitä heillä oli alussa. Jumalallinen väliintulo aiheutti sen, että apostoleilla olleista resursseista kasvoi heidän henkilökohtainen ponnistuksensa auttaa muita anteliaasti käytettävissä olevilla resursseilla.

Pyhä Johannes kertoo tämän kohtauksen johdantona Herran pitkään puheeseen elämän leivästä. Näiden kahden kohdan välinen suhde on selvä: leipien moninkertaistuminen on esikuva eukaristian mysteeristä [9], jossa Herra antaa meille riittävän ja ylenpalttisen elannon. Hän menee itse asiassa vielä pidemmälle, kun kerran transsubstantiaation ihmeessä se, mikä oli vain materiaalista ja köyhää, muuttuu Kristuksen ruumiiksi ja vereksi: ylikuonnolliseksi ravinnoksi, enkelten leiväksi, uudeksi mannaksi, joka

palauttaa voimiinsa uuden Jumalan kansan. Voimme kuitenkin myös johtaa tästä kohtauksesta muitakin opetuksia.

Jos mietiskelemme kohtausta yrittäen soveltaa sitä sisäiseen elämään, saamme ehkä mielikuvan, että Herra sanoo meille: "Ajattele, mitkä ovat sinun resurssisi, tutki itseäsi rohkeasti, aseta sitten jalkojeni juurelle se, mitä sinulla on, äläkä huoli siitä, jos sinulta puuttuu jotain, sillä minulla on sitä ylenmäärin."

Rohkeus

Pohdiskelkaamme nyt tilannetta, jossa apostolit ovat päättäneet pistää peliin kaiken voitavansa. Nyt he kohtaavat tehtävän jakaa suurelle joukolle jotain ilmiselvästi riittämättömän pientä. Ei ole helppoa käsittää, miten ihme tapahtui. Toisenlaiset ihmeet saattavat olla yllättävämpiä, mutta myöhemmin

helpompia kuvitella: Jeesus Kristus asettaa kätensä jonkun päälle tai lausuu muutaman sanan, ja sairas saa menetetyn terveytensä takaisin. Tässä tapauksessa taas ei ole yksinkertaista tietää, mitä tarkkaan ottaen tapahtui, koska se saattoi tapahtua useilla eri tavoilla (Vrt. Johannes Krysostomos, homiliae in Matthaeum, hom. 49, 2-3; Hilarius, In Matthaeum, 14)

On mahdollista, että ne monet palat, joihin Jeesus oli jakanut viisi leipää ja kaksi kalaa, kasvoivat yhtäkkiä, ja siitä, mikä oli ennen vähäistä, tuli nyt ylenpalttista, apostolien ihmetykseksi. On tosiaan mahdollista, että se tapahtui näin, mutta on toinen mahdollisuus, joka on vähemmän spektakulaarinen, joka auttaa käsittämään selvemmin erään perustavanlaatuisen opetuksen, jonka Kristus todennäköisesti halusi välittää

opetuslapsilleen ja meille heitä seuraaville pitkin vuosisatoja.

Saattoi tapahtua, että Herra antoi apostoleille kullekin osan leipäpaloista ja he alkoivat jakaa niitä väkijoukon seassa. Pikku hiljaa he ymmärsivät ihmeen: leipää riitti jokaiselle ja sitä jäi jopa yli. Myös mannaa oli mahdotonta kerätä päivästä toiseen. [10]: Jumala halusi, että ne, jotka saivat tuon ravinnon, eivät menettäisi tietoisuutta siitä, että kyseessä oli jumalallinen lahja ja että he antautuisivat hänelle sen sijaan, että he etsisivät turvaa pelkästään inhimillisistä todellisuuksista.

Ehkä Jeesus halusi, että apostolit kokisivat jotain samanlaista.

Niille läsnäoleville, jotka olivat tietoisia siitä, mitä oli tapahtunut, tämä oli yllätyksen ja ihmettelyn aihe. Apostoleille se oli selvä uskon oppitunti. Joitain vuosia myöhemmin

Herra pyysi heitä heittämään harteilleen huolen miljoonista sieluista: menkää kaikkeen maailmaan ja saarnatkaa evankeliumia kaikille luoduille [11]. Epäilemättä he saivat tehtävän, joka ylitti heidän kykynsä: keitä he olivat?, mitä he voisivat tehdä?, eikö olisi järkevämpää asettaa tavoitteita, jotka ovat saavutettavissa?

Silloin he palauttivat mieleensä sen, mitä he olivat kokeneet. He muistivat, että Herra pyysi heitä laskemaan resurssinsa, hänelle oli yhtä vaikeaa ruokkia se väkijoukko viidellä tai nollalla leivällä, mutta hän halusi opettaa heitä pistämään omasta puolestaan kaiken peliin. He mietiskelivät, että hän ei sallinut resurssien niukkuuden laskevan tavoitetta, joka heille oli annettu, että hän ei suostunut hyväksymään vain symbolista apua, joka ei ratkaissut ongelmaa. He muistivat myös, että heidän resurssinsa olivat aina

niukkoja... mutta lopulta ne olivatkin riittäviä. He olivat oppineet, että loppujen lopuksi heidän omat kykynsä - jotka heidän kaikin mokomin oli tutkittava - eivät ole ratkaisevia, vaan Jumalan voima ja sielujen tarpeet.

Meidän kristittyjen on tunnettava itsemme Jumalan sieluja kohtaan kaikissa ympäristöissä ja tilanteissa tunteman janon kutsumiksi. [12]. Haluamme asettaa Kristuksen kaikkien ihmisten toimintojen huipulle [13]. Emme voi lykätä tehtävämme aloittamista siihen asti, kunnes meillä on kaikki tarvittavat leivät väkijoukon ruokkimiseksi, emme voi asettaa itsellemme pieniä tavoitteita muiden auttamisessa, vaikka myöhemmin meidän tosiaan pitäisikin edetä askel askeleelta saavuttaaksemme suuria.

Kun asetamme itsellemme korkeita ja runsaskätisiä tavoitteita, on

helppoa tuntea vahvasti epäsuhde meidän kykyjemme ja Herran toiveiden välillä. Koemme jopa tietynlaista huimausta, kykenemättömyyden ja epävarmuuden tunnetta, mitä meidän ei ole tulkittava todisteeksi uskon puutteesta. Päinvastoin, se on ehkä osoitus siitä, että Jumalan rakkaus yrittää saada meidät ylittämään oman pienuutemme. Tuo rauhattomuuden tunne ei suinkaan ole ristiriidassa suurisieluisuuden kanssa, vaan se antaa merkityksen toivolle, koska siellä missä on ehdotonta varmuutta, ei voi olla toivoa. [14].

Optimismi

Usko, jolla Herra toivoo meidän toimivan, ei koostu varmuudesta siitä, että kykymme moninkertaistuvat. Se koostuu pikemminkin viiden leipämme asettamisesta Jumalan palvelukseen,

toimimisesta ikään kuin nuo leivät riittäisivät, jopa siinä tapauksessa, että samaan aikaan tunnemme ilmiselvästi omat rajoituksemme. Uskon elämä ei osoita itseään tunteissa vaan teoissa, myös silloin, kun tunteet vaikuttavat ristiriitaisilta niihin perustavanlaatuisiin varmuuksiin nähden, joihin koko toimintamme perustuu.

Kristillinen optimismi ei ole vain inhimillistä luottamusta, että kaikki menee lopulta hyvin. Se on optimismi, jonka juuret ovat tietoisuudessa vapaudesta ja armon voiman varmuudesta, optimismi, joka saa meidät vaatimaan itseltämme, vahvistamaan meitä voidaksemme vastata joka hetki Jumalan kutsuihin.

Kristityn usko ei ole sellaisen ihmisen naiiviutta, joka ei tajua vaikeuksia ja luottaa siksi siihen, että kaikki menee hyvin. Päinvastoin

usko synnyttää optimismin, jonka juuret ovat vapauden tietoisuudessa, toisin sanoen optimismi tukee itseään ja ruokkii itseään sillä tietoisuudella, että asiat voivat mennä huonosti ja joskus menevät huonosti, koska ihmisen vapaus - meidän ja muiden - ei aina etsi sitä, mitä Jumala tahtoo. Se on siksi optimismia, joka johtaa meitä (...) ponnistelemaan vastataksemme joka hetki Jumalan kutsuihin, tietäen kuitenkin, että edes näin meillä ei ole varmuutta siitä, että kaikki menee suosiollisesti.

Usko, jota Herra pyytää ja odottaa minulta, ei ole siis luottamus siihen, että asiat menevät hyvin. Se on varmuus siitä, että miten tahansa ne menevät, Jumala käyttää niitä minun parhaakseni, minun ympärilläni olevien parhaaksi ja koko kirkon parhaaksi. Toisin sanoen: Jumala ei odota minulta, että kaikki menisi hyvin, enkä minä odota Jumalalta,

että jos teen velvollisuuteni, kaikki kehittyy suosiollisesti; olisi naiivia ajatella, että on tarpeeksi olla hyvä, jotta kaikki olisi positiivista. Jumala odottaa, että luotan häneen ja siksi tekisin voitavani, jotta asiat menisivät hyvin. Minulla on varmuus siitä, että kun teen Jumalan tahdon, saavutan päämäärän, jolla on todella väliä elämässäni, vaikka se ei aina tuotakaan positiivista asiainlaitaa: on asioita, jotka menevät huonosti, mutta seuraan apostolin neuvoa: noli vinci a malo, sed vince in bono malum; älä anna pahan voittaa itseäsi, vaan päinvastoin voita paha hyvällä, ja tämän vuoksi, kaikesta huolimatta, hyvä on voittamassa: omnia in bonum! kaikki on parhaaksi!

Herra on uskonut kirkolle ja jokaiselle kristitylle suuren tehtävän. On loogista, että huomaamme, että se ylittää meidän kykymme ja jopa sen, että joskus ajatellessamme sitä se

musertaa meidät. On myös loogista, että joskus emme tiedä näin suuren työn edessä, mistä pitäisi aloittaa, ja meille tulee kiusaus sallia rajoituksemme estää meitä.

Tämä kohta, jota olemme juuri mietiskelleet, auttaa meitä tulemaan jälleen tietoisiksi siitä, että Herra odottaa, että otamme apostolien tavoin vastuun monien sielujen auttamisesta ja että antaudumme tähän tehtävään kaikkine kykyinemme. Hän odottaa myös, että alamme tehdä voitavamme ilman että annamme huolen työssä loppuun asti onnistumisesta hallita meitä. Leipiemme ja kalojemme niukkuus ei saa olla riittävä syy estää meitä tekemästä sitä, mikä on joka hetki käsissämme: Jumala hoitaa sen, mikä tulee myöhemmin. Näin elämme todella uskosta, vaikkemme tuntisikaan suurta varmuuden tunnetta.

[1] Vrt. Mt 14:13.

[2] Mt 14:14.

[3] Mt 14:15.

[4] Mt 14:16.

[5] Vrt. Mk 6:37; Jn 6:7.

[6] Mc 6:38.

[7] Ibidem.

[8] Mt 14:18.

[9] Vrt. Katolisen kirkon katekismus,
n. 1335.